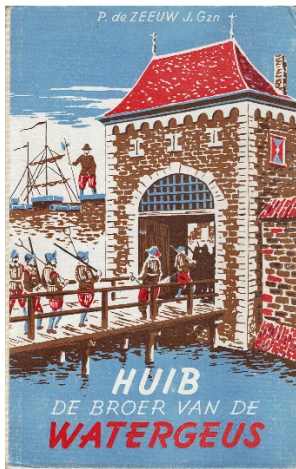

Huib de Broer van de Watergeus door P. de Zeeuw J.Gnz., ill. H. Berserik,

J.N. Voorhoeve, 1932

Dit boek stamt uit 1932, de afbeeldingen zijn van de tweede druk 1950.

Het is april 1572, de Spanjaarden hebben een nederlaag geleden bij Den Briel. Dordrecht houdt de poorten voor hen gesloten, dus stoten ze door naar Rotterdam.

Daar gaat Huib Sybrandse, die eigenlijk een boodschap voor zijn moeder moet doen, met zijn vriend Geurt Brons, een smidsknechtje, een paard wegbrengen, door de Oostpoort naar Kralingen. In de herberg "Rustwat" horen ze dat de Watergeuzen Den Briel ingenomen hebben. Dat moeten ze aan smid Zwarte Jan vertellen de baas van Geurt en hopman van de burgerwacht. Op de Oostzeedijk plagen ze een pater, die wel Rooms is maar geen vriend van de Spanjaarden. Huib schaamt zich.

Thuis wordt het nog erger: hij heeft zijn boodschap vergeten, het geld verloren en een pater geplaagd. Zonden voor God! Vader wast hem de oren met de Heilige Schrift en hij krijgt geen eten.

De Spanjaarden onder Bossu liggen voor Rotterdam, de burgers en het stadsbestuur staan voor een dilemma: de soldaten binnenlaten of de poorten gesloten houden. Philips II is nog steeds het wettig staatshoofd. De katholieke bakker Dominicus houdt ze liever buiten de muren. Watergeus Hendrik Sybrandse, de broer van Huib, bericht dat de Spanjaarden eraan komen. Na overleg zullen de soldaten met vijftig tegelijk door de stad mogen trekken, met gedoopte lonten. Hun aanvoerder Bossu geeft zijn erewoord, maar zodra de Oostpoort geopend wordt stormt de vijand naar binnen en begint er een enorme moord- en -plunderpartij.

Huib wordt door de vriendelijke pater opgevangen. Als hij weer thuis is vertelt hij dat erin het Hang, in de kelder van Dominicus, geschuild kan worden, maar moeder vertrouwt het niet: die mensen zijn Rooms! Liever wachten tot zoon Hendrik komt. Er wordt uitgebreid gebeden.

Huib is naar het slagveld op het Oostplein geslopen en ontmoet zijn broer, die belooft naar huis te komen als het even kan. Ondertussen gaat het gevecht door, Zwarte Jan sneuvelt en de Spanjaarden vermoorden ook ongewapende monniken.

In de Valkensteeg, waar Huib woont, arresteert een Spaanse kapitein zijn ouders en de andere kinderen. De man brengt hen naar de winkel van Dominicus. Daar blijkt hij zoon Hendrik te zijn, die zich met de kleren van een gesneuvelde Spanjaard heeft vermomd en zo het gezin in veiligheid brengt.

Intussen is Huib met Geurt op zoek naar het lichaam van Zwarte Jan. Ze vinden wel zijn voorhamer. Huib wordt door pater Frenius in het klooster in veiligheid gebracht. Burgemeester Roos en bakker Dominicus worden vermoord en de plunderingen gaan door. Het standbeeld van Erasmus wordt gesloopt. Dan vindt Geurt op het Marktplaatsje het lijk van Zwarte Jan, er staat een soldaat bij op wacht. Zonder na te denken valt Geurt hem aan met de voorhamer van zijn baas, maar hij wordt zwaar gewond door de lans van de soldaat. Een Spaanse kapitein brengt hem naar de bakkerij.

In het klooster valt het wel mee, hoewel Huib bang is dat hij er niet meer uit mag, je weet nooit met die Rooms! Maar het valt reuze mee, hij krijgt eten en nadat hij de pater vergiffenis heeft gevraagd voor zijn gedrag op de Oostzeedijk gaat Frenius op zoek naar Huibs ouders.

In de kelder van Dominicus heeft de Spaanse kapitein (Hendrik Sybrandse natuurlijk!) de gewonde Geurt afgeleverd. Moeder Sybrandse dankt de Heere dat het niet Huib is die daar dood ligt te gaan. Hendrik zorgt in zijn vermomming er voor dat de schuilkelder niet ontdekt wordt en dat zijn ouderlijk huis niet geplunderd wordt. Maar hij kan de moordpartij op de Rotterdamse burgers niet stoppen, hij moet het aan God overlaten.

Huib helpt intussen een monnik in de kloostertuin. De pater heeft zijn ouders niet kunnen vinden maar de volgende dag zullen ze samen gaan zoeken. De Spanjaarden rusten uit van hun geweldsorgie. In de schuilkelder is Geurt gestorven. Als Hendrik op verkenning uitgaat ziet hij dat de vijand door de Schiedamse Poort Rotterdam verlaat om Delfshaven, dat de geuzenvlag voert, aan te vallen. In de Valkensteeg ontmoet hij Huib en de pater, die met hem naar de winkel van Dominicus gaan. Daar is vreugde om de hereniging van het gezin Sybrandse, maar verdriet om de dood van Geurt. Huibs vader is nog boos vanwege het plagen van de pater, maar die heeft Huib allang vergeven. De weduwe Dominicus laat het opschrift "De Duysent Vreezen" aanbrengen op haar huis, "ter herinnering aan de vreselijke uren in de kelder doorgebracht". Thuis dankt de familie Sybrandse God dat ze het er levend afgebracht hebben.

Voor jeugdschrijvers van Christelijken huize is de vaderlandse geschiedenis natuurlijk een Fundgrube: de Tachtigjarige Oorlog en de Reformatie leveren prachtige onderwerpen op, evenals onze zeehelden, de Franse tijd en de Boerenoorlogen. Ook De Zeeuw maakt er dankbaar gebruik van. De tegenstellingen tussen Rooms en Kettens vallen mee: de katholieke bakker en de pater zijn anti-

Spaans en helpen Protestanten evengoed als hun geloofsgenoten. Maar de Spanjaarden worden uitsluitend negatief afgeschilderd. Woordbrekers, moordenaars en plunderaars zijn het! De Zeeuw is niet teerhartig, het bloed van de 400 omgekomen burgers vloeit rijkelijk en de gruwelijkheden worden plastisch beschreven. Het is Refolit, dus er is ruim plaats voor schuld, boete en vergeving, en dank aan God als die ervoor zorgt dat de familie Sybrandse niet bij de 400 vermoorde burgers is. Waarom die dan niet gespaard gebleven zijn vermeldt De Zeeuw niet.

In de tweede druk van 1950 wordt nog vermeld dat het huis "De Duysent Vreesen" op 14 mei 1940 door het Duitse bombardement verwoest is.